

SANNA HOPPU

LT, dosentti, akuuttilääketieteen sekä anestesiologian ja tehohoidon erikoislääkäri, apulaisylilääkäri TAYS, Ensihoitokeskus ja tehohoidon vastuualue sanna.hoppu@pshp.fi

MAARET CASTRÉN

LT, akuuttilääketieteen professori, akuuttilääketieteen sekä anestesiologian ja tehohoidon erikoislääkäri HYKS Akuutti ja Helsingin yliopisto sekä Karolinska Institutet maaret.castrén@hus.fi

KIRJALLISUUTTA

- 1 Suomalaisen Lääkäriseuran Duodecimin, Suomen Elvytysneuvoston, Suomen Anestesiologiyhdistyksen ja Suomen Punaisen Ristin asettama työryhmä. Elvytys. Käypä hoito -suositus 3.2.2016. www.kaypahoito.fi
- 2 GRADE handbook. <http://www.guidelinedevelopment.org/handbook/>. Updated October 2013 (siteerattu 6.3.2015).

Elvytystulosten parantamiseksi tarvitaan jokaisen lääkärin panosta

Sydämenpysähdyspotilas voi osua kenen tahansa lääkärin kohdalle niin työssä kuin vapaa-aikanaan. Elvytys ei ole vain yhden erikoisalan vastuulla vaan kaikkien meidän. Opastusta mahdollisimman tehokkaan avun antamiseen saavat nyt uusista suosituksista.

Elvytyksen Käypä hoito -suositus on juuri päivitetty (1). Se perustuu European Resuscitation Councilin (ERC) suositukseen, jota taas on laadittu kansainvälisenä yhteistyönä maailmanlaajuisen elvytysjärjestön toimintana (The International Liaison Committee on Resuscitation, ILCOR). Systemaattisiin kirjallisuuskatsauksiin perustuvassa suosituksessa näytön asteen arviointiin käytettiin ensimmäistä kertaa GRADE-menetelmää (Grading of Recommendations Assessment, Development and Evaluation) (2). Jatkossa kansainvälisten elvytysohjeiden päivitysprosessista tulee entistä dynaamisempi ja jatkuva. ILCOR:ssa työskentelee asiantuntijaryhmiä, joiden jäsenet seuraavat julkaisuja ja laativat uuden systemaattisen katsauksen aina, kun tarvetta ilmenee. Mukana on myös muutama suomalainen.

Nyt päivitetyn suosituksen käyttöönottamiseksi ja toteuttamiseksi ei riitä pelkkä tiedon leittäminen. Elvytystoiminnan laadun parantaminen edellyttää toistuvaa harjoittelua ja myös elvytystulosten seuranta ja alueellisten ongelmakohtien tunnistamista ja korjaamista. Terveydenhuollon toimipisteiden ja ensihoidon organisaatioiden tulisi aktiivisesti arvioida elvytystilanteitaan, niiden määrää ja lopputulosta, suoritettua koulutusta ja osaamista. Näin varmistutaan siitä, että osaaminen on koko ajan parasta mahdollista.

Terveydenhuollon ammattilaisten tulisi saada elvytyskoulutusta useammin kuin kerran vuodessa. Yhden vuosittaisen koulutuksen lisäksi suositellaan useita nopeampoisia lyhyitä koulutustilanteita työpisteessä, jossa sydämenpysähdyspotilasta todennäköisimmin hoidetaan.

Suomen Elvytysneuvosto on yhdessä EMA Group Oy:n kanssa käynnistänyt ERC:n virallisen kurssitoiminnan viime vuonna. Suosituk-

semme on, että kaksipäiväiselle ALS-kurssille (advanced life support) osallistuisivat määrävuo- sin kaikki elvytystoiminnan ammattilaiset, siis ensihoidosta, päivystysalueelta ja leikkaus- saleista sekä teho-osastoilta ne lääkärit ja hoitajat, jotka säännöllisesti osallistuvat elvytystilan- teisiin tai kuuluvat elvytysryhmään. Erityisen suositeltavaa standardoidun kurssin suorittami- nen ja oman osaamisensa arvottaminen ja osoit- taminen on kaikille elvytyskouluttajille oppilai-

Elvytyskoulutusta tulisi saada useammin kuin kerran vuodessa.

toksissa, terveydenhuollon ja pelastuslaitosten toimipisteissä sekä yksityisissä yrityksissä, jotka tarjoavat elvytys- tai ensiapukoulutusta. Kurssiin kuuluu lähtötasotesti sekä loppukoe, jossa on sekä teoriaosa että näyttökoe. Tämän standardoi- dun kurssin läpäiseminen on tae myös työn- antajalle, että opetuksen tavoitteet on saavutettu ja osaaminen päivitetty – ainakin vähäksi aikaa.

ILS-hoitoelvytyskurssi (immediate life sup- port) kestää yhden työpäivän ja se on suunnattu kaikille terveydenhuollon ammattilaisille, erityi- sesti lääkäreille ja hoitajille perusterveyden- huollossa, yksityisillä lääkäriasemilla sekä sai- raalan poliklinikoilla ja vuodeosastoilla. Kurssil- la käydään tavoitteellisesti, käytännönläheisesti ja tehokkaasti läpi tavallisimmat elvytystilanteet ja niiden hoito. Myös hoidon rajauksista ja elvy- tetyn jatkohoidosta keskustellaan. Kurssi sopii hyvin erikoistumisen osaksi kaikille erikois- aloille ja jokaisen lääkärin täydennyskoulutuk- seen määrävuo- sin suoritettavana kurssina.

Potilaan selviytyminen paranee vain määrät- tietoisella toiminnalla, jossa ovat mukana kaik- ki auttamisen tasot, maallikosta kuntouttami- sen suorittavaan ammattilaiseen. Jokainen voi auttaa. ●